

SZEGED, 1956

EMLÉKTÁBLA- ÉS „FILMAVATÁS”

A Szegedi Forradalmi Bizottság elnöke, a város 1956-os polgármestere, *dr. Perbíró József* tiszteletére emléktáblát helyeztek el a JATE Állam és Jogtudományi Kar Tisza Lajos körüti épületében, a professzor egykori szobájának bejárata melletti falon. A február 20-ai ünnepélyen a családtagokon és tisztelőkon kívül számos egykori harcostárs is megjelent. Így *dr. Kiss Tamás*, a MEFESZ egykori megalapítója, *Lazúr Barna*, az '56-os Nemzetőrség főparancsnoka. Tiszteletét tette *Réti János* ezredes, a Magyar Köztársaság elnökének szárnysegédje. Ám távol maradtak a város, az egyetem vezetői. Az ünnepségen *Obersovszky (Oby) Gyula*, *Perbíró* professzor egykori cellatársa méltatta az 1956-os szegedi eseményekben főszerepet vállaló egyetemi tanár emberi és politikai nagyságát.

Dr. Perbíró József 1949-től a szegedi egyetem tanszékvezetője, 1956-tól 1957-es letartóztatásáig a jogi kar dékánhelyettese volt. Az egyetemi hallgatóság szimpátiáját élvező oktató elnöklétével zajlott az 1956. október 16-i, történelmi jelentőségű nagygyűlés az Auditórium Maximumban. A diákok ekkor alakították meg független szervezetüket, a MEFESZ-t, s pontokba szedett követeléseik adták kiindulópontját a műegyetemi hallgatók októberi követeléseinek, melyeket az október 23-i budapesti tüntetők is magukévá tettek. Ezért mondhatjuk, hogy az 1956-os forradalom Szegeden kezdődött. A jogászprofesszor az eseményektől sodortatva, szinte akaratán kívül, közfelkiáltással lett a szegedi néptanács elnöke. A város irányításában a szovjet megszállást követően is, egészen 1957. február 18-i letartóztatásáig részt vett. „...Elvállaltam, mert addig is a városért dolgoztam...” – indokolta döntését a tudósítónak adott interjúban. E beszélgetésben a nyilvánosság előtt először idézte föl azokat a tetteit, melyek következtében életfogytiglan börtönbüntetésre ítélték. Amnesztiával 1963. március 26-án szabadult. Az életét

jelentő oktatástól eltiltották, s hiába szerzett újabb öt oklevelet, nehezen tudott munkát találni... 1991. október 30-án a szegedi Dóm altemplomában tartott gyászmisén vettünk végső búcsút dr. Perbíró József emeritus professzortól.

Az emléktábla avatásának időpontja az Októberi nyár, Szeged – 1956 című film díszbemutatójához kötődött. A filmben a forradalom egykori főszereplői idézik fel a történelmi napokat. Többek között megszólal *dr. Kiss Tamás* és *Tóth Imre*, a MEFESZ alapítói; *Lazúr Barna* és *Kendi József* nemzetőr; *dr. Baróti Dezső* egyetemi rektor. A néptanács elnökéről már csak özvegye, *dr. Nagy Márta* emlékezhet. Eredeti filmfelvételt is felhasználtak az alkotók: annak idején *Németh András* orvos rögzítette, hogyan szedik le a Széchenyi téri szovjet hősi emlékműről a csillagot... A filmet *Paál István* rendezte. A producer a Bonnban élő, szegedi származású *Cserháti János* kérdésünkre elmondta: a televízió is bemutatja a szegedi '56-ról készült dokumentumfilmet. De video-változatban is hozzáférhető lesz az alkotás. A producer szeretné feldolgozni 1956 vidéki történéseit.

Délmagyarország, 1993. február 22.